

MADDE BAĞIMLILIĞI

2017-2018 Eğitim Öğretim Yılında Milli Eğitim Bakanlığımızın rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine yönelik olarak “Bağımlılıkla Mücadele” ve “İhmal ve İstismardan Korunma” öncelikli hedef olarak belirlenmiştir.

Bu hedeflerden “Bağımlılıkla Mücadele”ye yönelik olarak madde bağımlılığı konusunda okul idaresi ve öğretmenlerimizi bilgilendirmek amacıyla bu bülteni hazırladık. Bu bülten kapsamında bağımlılık, bağımlılık türleri, madde bağımlılığının etkileri konusundaki bilgilerimizi paylaşmaya çalıştık.

Umarız bu yayın çalışmalarınızda sizlere yardımcı olur. İyi çalışmalar.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

BAĞIMLILIK NEDİR?

Bir maddenin amacı dışında ve o maddeye karşı gelişen tolerans sonucu, gittikçe artan miktarlarda alınması, kişinin yaşamında sorunlara neden olmasına rağmen kullanımının sürdürülmesi ve madde alımı azaltıldığında ya da bırakıldığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması ile giden tablodur.

Bağımlılık yapan başlıca maddeler şunlardır

- Çeşitli uyuşturucular
- Uyarıcı ve hayal gördüren maddeler
- Sigara
- Alkollü içecekler
- Reçete ile alınması gerektiği hâlde doktor kontrolü dışında kullanılan ilaçlar
- Bazı yapıştırıcılar, tiner ve çakmak gazı gibi uçucu maddeler

MADDEYİ DENEME GEREKÇELERİ

Madde;

Merak, sınırlarını aşma çabası, asilik, farklı olma dürtüsü, arkadaşlarına uyma, gruptan kopmaktan çekinme gibi nedenlerle denenebilir.

Ayrıca sorunlarını çözebilmek veya unutmak ya da daha iddialı olma düşüncesi gibi bazı psikolojik nedenler madde kullanmanın gerekçeleri olarak sıralanabilir.

Madde bağımlılığı sürecinde ilk adım merak ve denemedir.

İlk denemeden sonra kişi her seferinde bir daha denemeyeceğine dair kendisine söz verir ancak bu çoğu zaman bu mümkün olmaz. Öte yandan kişi bağımlı olduğunu asla kabullenmez.

İLK TEKLİF

Maddeyi tanıtan, özendirilen ve kullanma fikrini oluşturan kişi hemen hemen her zaman yakın bir arkadaşdır. Çünkü bu maddelerin zararlı olduğunu ve kullanılmaması gerektiğini herkes bilir. Ancak yakın bir arkadaş, insanı madde kullanmaya ikna edebilir. Ayrıca bir genç bu maddeleri merak edip kullanmak istese bile tek başına kullanmaya cesaret edemez çünkü yanlış kullanım, ölümle veya ciddi sağlık sorunlarıyla sonuçlanabilir. Bu maddelerin nasıl kullanılacağını insana ancak güven duyduğu biri öğretebilir.

Maddenin ilk kez teklif edilişi genelde insanların kendilerini güvende hissettikleri ortamlarda olur. Özellikle anne ve babanın işte veya dışarıda olduğu saatlerde kişinin kendisinin veya arkadaşlarının evleri tercih edilir.

Güvenli ev ortamı bulamayanlar ise ilk deneyimlerini kimsenin kendilerini görmeyeceği terk edilmiş mekânlar, parklar ve bahçeler gibi ıssız yerlerde yaşarlar.

Madde kullanım kültürü yakın arkadaş çevresiyle, yetişkin kontrolünden uzak, eğlenmek için gidilen ortamlarda, ders saatleri sonrasında gidilen internet kafeler ve oyun salonları gibi mekânlarda öğrenilir.

MADDE BAĞIMLILIĞIN İNSAN BEDENİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ¹

- Beyinde Fonksiyon Kaybı
- Kontrol Kaybı
- Korku ve Öfke
- Hafızanın Erimesi (Çöküş)
- Döküntü ve Sivilceler
- Genel Görünüşte Bozulmalar
- Cilt Yaşlanması
- Nefes Darlığı
- Akciğer Hastalıkları
- Ağız ve Gırtlak Kanseri
- Diş Çürümeleri
- Kalp Atış Grafiğinde Ölümcül Yavaşlama ve Kalp Krizi

BAĞIMLI OLAN KİŞİNİN ¹

- Kendine güveni azalır.
- Kendini kontrol etmesi zayıflar.
- İnsani prensipleri ve değerleri yok olmaya başlar.
- İdealleri ve geleceği ile ilgili ümitleri yıkılır.
- Kullandığı maddeler vücudunun savunma mekanizmasını yok edip bağışıklık sistemini zayıflatır.
- AIDS, frengi, verem, hepatit B ve hepatit C, kanser, kangren gibi birçok ölümcül hastalığa kapılma riski artar.

BÖYLECE BAĞIMLI KİŞİ SONRA ¹

Maddeyi alabilmek için önce mevcut parasını bitirir. Çevresindeki insanların değerli eşyalarını ve paralarını çalmaya başlar. Daha fazla para temin edebilmek için hırsızlık, gasp, yankesicilik vb. suçlara karışır. Suç işlerken yakalanır ve özgürlüğünü kaybeder. Maddenin vücuduna verdiği zarardan dolayı sağlığını ve en sonunda da hayatını kaybeder.

TÜRK CEZA KANUNU'NDA MADDE BAĞIMLILIĞININ YERİ¹

- Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihrac eden kişi, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis ile cezalandırılır.
- Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ile cezalandırılır.
- Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

1. Bağımlılık Psikofarmakolojisi, Tuğçe Toker Uğurlu, Ceyhan Balcı Şengül, Cem Şengül Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi Programı Yeşilay

EĞER ÖĞRENCİNİZ MADDE KULLANIYORSA:²

- Önyargılarınızın farkında olun. Bilgi sahibi olun. Açık, samimi ve inandırıcı olun.
- Konuşması için fırsat verin. Eğer öğrenci maddenin etkisi altında ise onunla bu durumda konuşmayın, yararı olmaz. Kendinizi hazır hissetmeden onunla konuşmayın.
- Onu etiketlemekten kaçının çünkü bağımlı olarak etiketlenen öğrenciye yaklaşmak çok zordur.
- Öfke duyabilirsiniz, sakinliğinizi korumaya çalışın.
- Genellemeler yapmaktan kaçının.
- Söylediklerine ani tepkiler vermeyin.
- Korkularınıza dayanarak konuşmayın.
- Merakı arttırmayın. ("Şu maddenin de şöyle etkileri varmış sen biliyor musun?" gibi...)
- Şüphelerinizi ve endişelerinizi anlatarak ev içindeki davranışları ve arkadaşları ile ilgili aileden bilgi alın.
- Aileyi konu hakkında bilgilendirin, destek olun ve yardım alabilecekleri yerlere yönlendirin.

2. <http://www.aljazeera.com.tr/haber/cocuklari-uyusturucudan-koruma-kilavuzu>

BAĞIMLILIK TEDAVİ
EDİLEBİLİR

Burdur Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü
Bahçelievler M. Yunus Emre C. No: 11
www.burdurram.meb.k12.tr
133613@meb.k12.tr